

Список посилань

1. Бойкова М.В. Зарубежный опыт таможенного администрирования [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rta.customs.ru/nrta/attachments/3756_978-5-9590-0935-9.pdf
2. Український та зарубіжний досвід побудови митних органів: рекомендації для сучасної України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ier.com.ua/files//Projects/Projects_2014/Trade_Facilitation_dialogue/Ukrainian_customs_service_Savarets_2017.pdf

УДК 656.078

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Дем'яненко Карина Олександрівна

*Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

Ларін Федір Митрофанович

ТОВ «Агро – Нова»

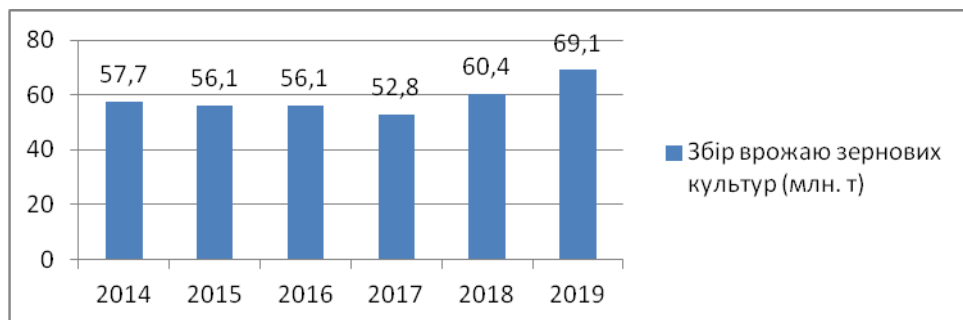
TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF TRANSPORT LOGISTICS IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY

Demianenko K. O.

Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Larin F. M. LLC "Agro - Nova"

Аграрний сектор є основою економіки України - сільське господарство характеризується позитивною динамікою росту (Рис. 1), високим експортним потенціалом.

Рис. 1. Валові збори врожаю зернових культур в Україні у 2014-2019 роках (млн. т)

Складено за [1]

Валові збори врожаю зернових культур демонструють наступну тенденцію: після 2014 р., коли обсяг врожаю склав 57,7 млн. т, спостерігається спад аграрного виробництва, зазначена спрямованість зберігається до 2018 р. В період 2018 – 2019 рр. відбувається зростання в аграрному секторі, а валові збори врожаю сягають відміток 60,4 млн. т (2018 р.) та 69,1 млн. т (2019 р.).

Аграрний сектор України став однією з галузей, що отримала позитивний імпульс від лібералізації національного зовнішньоторговельного режиму в результаті набуття членства у ВТО. Протягом 2008-2019 рр. частка експорту сільськогосподарської продукції від загального експорту товарів з України (Рис. 2) зросла з 16,9% в 2008 р. до 48% в 2019 р.

За наявними тенденціями збільшення питомої ваги аграрного підприємства, підвищення його інтенсивності обмеженими залишаються можливості транспортування продукції за рахунок відсутності достатньої кількості автотранспорту. Безсумнівним є факт, що від безперебійної та ритмічної роботи транспорту залежить загальна витратність діяльності, рівень конкурентоспроможності аграрного бізнесу як на

макрорівні, так і на рівні окремих господарств. На транспортуванні вантажів та вантажно-розвантажувальних роботах у сільськогосподарських підприємствах, доставці продукції рослинництва і тваринництва на переробку і на продаж, обслуговуванні підприємств переробної промисловості використовується близько 40% нафтопродуктів із загальної їх кількості. Кожний четвертий працівник залучається до виконання транспортних робіт. Витрати на перевезення вантажів і виконання вантажно-розвантажувальних робіт становлять 18–22% від загального розміру витрат на виробництво і реалізацію сільськогосподарської продукції [3]. З підвищенням рівня інтенсивності сільського господарства (а саме такі тенденції підтверджуються наявними статистичними даними) питома вага транспортних витрат зростатиме. Тому зменшення транспортних витрат в результаті оптимізації процесів використання рухомого складу в аграрних підприємствах виступає значним резервом зниження собівартості сільськогосподарської продукції.

Рис. 2. Частка експорту сільськогосподарської продукції від загального експорту товарів з України у 2008 – 2019 роках

Складено за [2]

Логістична система аграрного сектора представляє собою сукупність процесів в рамках забезпечення проходження матеріальним потоком етапів постачання засобів виробництва, технологічних операцій (виробнича логістика), доведення продукції до споживачів. Функцію з'єднання всіх етапів логістичного ланцюга постачань сільськогосподарської продукції виконує транспорт, представлений наявним рухомим складом. В переважній більшості автомобільний транспорт з'єднує елементи технологічного ланцюга сільськогосподарського виробництва, інтегруючи виробничу діяльність виробничих, переробних та обслуговуючих підприємств. Логістика ж забезпечує методологічний апарат планування, контролю та управління операціями, що виникають у процесі транспортування сільськогосподарської продукції.

Ефективна організація транспортно-логістичної систем має суттєвий потенціал гарантування стабільної забезпеченості підприємств матеріально-технічними ресурсами, стійкого збуту готової продукції і позитивну роботи в рамках проходження матеріальним потоком етапів технологічного процесу. У зв'язку з цим оптимізація процесів управління логістичними рухом товарів, зниження логістичних витрат по всьому шляху логістичних процесів, організація гнучкого функціонування транспортно-логістичної системи, здатної сприймати досягнення науково-технічного прогресу, є одним із стратегічних завдань аграрного підприємства.

У сучасному сільськогосподарському підприємстві роль транспортних робіт в забезпеченні нормального протікання виробничого процесу постійно зростає, нині

транспортні операції є по відношенню до процесу виробництва не зовнішньою, а внутрішньою складовою частиною. Ряд часткових виробничих процесів є поєднанням основного технологічного процесу з транспортуванням. Удосконалення технології сільськогосподарського виробництва йде як по лінії розчленування процесів праці на ряд операцій, які виконуються за допомогою спеціалізованих машин, так і по лінії одночасного виконання ряду операцій спеціальними комбінованими машинами в поєднанні процесів транспортування з їх виконанням.

У процесі оптимізації транспортної системи в сільському господарстві слід враховувати систему чинників, що впливають на ефективність використання транспорту в сільському господарстві: рівень організації перевезень, організації вантажно-розвантажувальних і супутніх їм робіт, ступінь технічної підготовки рухомого складу, раціональне використання трудових ресурсів, рівень розвитку економічних взаємовідносин між підприємствами АПК, стан дорожньої мережі, щільність і якісний стан сільських доріг тощо.

Список посилань

1. Урожайность зерновых в Украине: как менялась в 2014 – 2019 годах. *Слово і діло: аналітичний портал*. URL: <https://ru.slovoidilo.ua/2020/05/07/infografika/jekonomika/urozhajnost-zernovykh-ukraine-kak-menyalas-2014-2019-godax>
2. Украина вошла в тройку крупнейших экспортеров сельскохозяйственной продукции в ЕС. *Европейская правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/rus/news/2020/01/12/7105023/>
3. Ніколайчук В.Є. Транспортно-складська логістика / В.Є. Ніколайчук. – М.: Дашков, 2011.

УДК 656

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АВТОТРАНСПОРТУ У ПРИЗБИРАННІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Кутья О.В., старший викладач кафедри транспортних технологій і логістики

Насіров Аміл Ельман огли, аспірант

Харківський національний технічний університет сільського господарства

імені Петра Василенка

Сисенко І.І., директор ТОВ «Зміївська овочева фабрика», м. Зміїв

IMPROVING THE EFFICIENCY OF THE USE OF VEHICLES IN THE COLLECTION OF GRAIN CROPS

Kutiya O., Nasirov Amil

Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Sisenko I. LLC Zmiivska Ovocheva Fabryka

Ефективність процесу збору врожаю в значній мірі визначається рівнем його транспортного обслуговування, який характеризується великим обсягом перевезень в короткі терміни, і зокрема, ефективної експлуатації автотранспортних засобів.

У зв'язку зі стислими агротехнічними строками збиральної компанії зернових культур, виникає необхідність удосконалення технологічних операцій збирання врожаю, оптимальному формуванні збирально-транспортного комплексу і всебічного врахування умов їх роботи, що дозволить знизити простої комбайнів, підвищити продуктивність транспортних засобів і знизити втрати зерна за рахунок скорочення термінів збирання [1].

Високий рівень сезонності, короткі строки збирання, незадовільний технічний стан більшості автотранспортних засобів створюють великі проблеми при транспортуванні зерна від комбайна до зерноховища. Для забезпечення ефективного управління транспортними процесами під час перевезення зерна, необхідно користуватися науковими основами